

Van: [J]
Verstuurd: Wed, 14 Feb 2024 19:02:29 +0100
Aan: [J]
Cc: [J]
[J] [J] [J] [J] [J] [J] [J]
[J] [J] [J] [J] [J] [J]
Onderwerp: Re: Kernteamoverleg Ontwerptafel
Bijlagen: Moerdijk-posters-LQ.pdf, Moerdijk-presentatie-LQ.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van [J]@donastedenbouw.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Beste mensen,

we zien elkaar morgen in Made.

In de bijlage treffen jullie twee documenten. De presentatie voor aanstaande dinsdag en de posters met werkbladen die we dan willen gebruiken. Dank voor de goede invulling van de belangenschema's. Het overzicht geeft een mooi inzicht in de tegenstellingen. Hier en daar nog wat vragen en we kunnen het wellicht nog wat scherper formuleren met elkaar.

De sessie van dinsdag is om een brede groep te betrekken bij het proces, er volgt aan het einde van het traject nog een sessie met hen waarbij we de resultaten delen. Voor ons is het dus voor een groot deel herhaling en een werkvorm om input op te halen op de vragen die wij hebben open staan.

Tegelijkertijd zijn we natuurlijk aan het bouwen aan onze redeneerlijn. Daarin zitten nog allerlei uitzoekvragen en onzekerheden. Desalniettemin heb ik geprobeerd een eerste redeneerlijn op te zetten. Graag - zeker na de nazit met [J] van vorige week maandag - bespreek ik die ook morgen met jullie. Zie het als een eerste worp... Om op te schieten en aan te vullen.

Mijn voorstel is dus om twee onderwerpen te bespreken: redeneerlijn en voorbereiding sessie dinsdag. Ik ga er vanuit dat jullie niet of nauwelijks in de gelegenheid zijn dit allemaal te bestuderen maar toch alvast de informatie, een snelle blik geeft wellicht toch wat houvast in onze bespreking van morgen.

Redeneerlijn:

- powerport gebied is multimodaal ontsloten: zeehaven- spoor - snelweg
- vanuit een situatie van ruimteaanbod + milieuruimte zijn grootschalige activiteiten geland binnen profiel chemie, circulair en logistiek
- door overmaat van gebied is lang niet gestuurd op schaarste en exclusiviteit = aantrekkelijk voor bedrijven die veel ruimte nodig hebben voor een lage grondprijs.
- er is geen sprake van een hecht ecosysteem of supply chain. Omgevingscondities, met name infrastructuur, zijn de waarden die bedrijven delen
- bedrijven denken eerder aan meer diversiteit in eigen onderneming dan aan uitbesteden aan toeleveranciers. Samen met andere bedrijven innoveren is niet aan de orde. (uit te werken met Strategy Unit)
- bedrijven hebben dringend behoefte aan personeel. Men is een aantrekkelijke werkgever door goede betalingsvoorwaarden (hoge lonen). Hoog gekwalificeerd personeel werkt in de stedelijke omgevingen in de kantooromgevingen (shell Rotterdam) of op afstand via digitalisering.
- Een aantrekkelijke werkomgeving door ruimtelijke kwaliteit, faciliteiten op locatie, interactie met andere bedrijven, zichtbaarheid en openheid, menselijke maat, vergroenen, of zelfs een campusomgeving past niet bij de toekomststrategie van bedrijven die actief zijn of worden op HiM of Amergebied. Infrastructuur is key.
- Station Lage Zwaluwe wordt slecht gewaardeerd door reizigers. Het trein fiets potentieel is onderbenut. Een koppeling met HiM en Amer ligt echter niet voor de hand door bovengenoemde argumenten.
- Met het nationaal belang om in te zetten op energietransitie en materiaaltransitie wordt de druk op Powerport groter. De ruimtevrage van die projecten is groot en gekoppeld aan cat. 5/6 bedrijventerreinen. Er zijn weinig alternatieve locaties.
- Op de huidige terreinen is nog enige ruimte (in de werksessie met havenbedrijf zoeken we uit hoeveel dat is en onder welke condities).

- De exacte ruimtevraag van de energieprojecten is niet bekend: we hebben uitgangspunten van standaardoplossingen. Afhankelijk van innovatieoplossingen (lees: geld) en mogelijk alternatieve locaties voor niet locatie specifieke activiteiten (lees: een batterij die met een kabel verbonden kan worden en niet de schaarse cat 5/6 ruimte nodig heeft(?)) moet je niet op HiM plaatsen.
- Afhankelijk van de precisering in ruimtevraag en ruimteaanbod kan HiM worden ingezet om de vraag tot 2030 / 2035 / 2040 (uitzoeken) opvangen.

- Naast de energievraag zijn er nog meer opgaven die ruimtevragen op de bestaande bedrijventerreinen:
  - verduurzaming huidige bedrijven (+10% ruimtevraag) --> zittende bedrijven binnen profiel HiM
  - circulaire economie (vraag is onbekend: eerste aanname +40%) --> nationaal belang
  - logistiek (adhv belangentabel bespreken hoeveel) --> wiens belang is dit? Wie staat hiervoor? Rijk? Provincie?
  - doorgroei lokale MKB bedrijven om ruimte te maken op lokale bedrijventerreinen --> leefbaarheid lokaal

- Conclusie 1: Past het?

Het gaat niet passen binnen de bestaand aanbod bedrijventerreinen. Wanneer loopt het vast?

Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden in programma: schrap een deel van de doelstellingen (ruimtevraag) of vergroot het gebied door buiten de hekken te onderzoeken wat de uitbreidingsmogelijkheden zijn. (optie 4)

- Conclusie 2: Wat voor gebied wil je zijn?

De (toekomstige) activiteiten op HiM en Amer staan op veel punten diametraal tegenover de lokale belangen:

- ruimtelijke kwaliteit, occupatie van het landschap. Doorsnijden van verbindingen
- gezondheid en welzijn
- werkgelegenheid????
- een combinatie tussen lokaal en nationaal is moeilijk gezien de schaal en aard van de activiteiten. Er is vanuit de bedrijven geen behoefte aan meer menselijke maat, ontmoeting of interactie (economisch / innovatie), wel aan meer infra (boven en ondergronds) en overslag, meer milieuruimte en extensief grondgebruik. Dat is de aard van deze activiteiten. Bovendien zal een keuze voor het versterken van de knoop op Moerdijk het logisch zijn om bij een volgende ruimtevraag op gebied van energie, logistiek en circulair weer naar deze plek te kijken: beschikbare infrastructuur maakt de businesscase hier aantrekkelijker dan op een plek waar van 0 moet worden opgestart.

- Conclusie 3: zie lokaal en nationaal dus niet integreerbaar. (mogelijk wel verenigbaar in het hele gebied door scheiding van functies, scherpe keuzes in wat waar wel en wat niet)

- Station Lage Zwaluwe hoort bij de schaal lokaal

Zet in op lokale leefbaarheid door goede (fysieke)scheiding te maken tussen HiM Amer en omgeving. Het niet integreren vraagt een ruimtelijke ingreep in het gebied: maak een buffer of positief geformuleerd: maak nieuwe kwaliteit met nieuwe lokale kansen. Benut daarvoor de kwaliteiten en aansluiting Biesbosch

- Wat te doen met de logistiek:

- Migrantenhuisvesting? Is er draagvlak in de samenleving voor integratie in de dorpen? Hoe kan dat een bijdrage leveren aan voorzieningenniveau. Het is een permanente groep van wisselende samenstelling.

- Deelopgaven die meer of minder onderdeel zijn van de oplossing:

- kassengebied pluk Made - lokaal warmtenet
- hoogwaterbeschermingsprogramma: positie van de zeedijk. HiM is buitendijks!
- verzilting landbouw, kwaliteit landbouwgronden.

-

Microsoft Teams-vergadering

Neem deel vanaf uw computer, mobiele app of apparaat voor vergaderruimte

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

[Teams downloaden](#) | [Deelnemen op het web](#)

Provincie Noord-Brabant

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch | Telefoon 073 6812812 |
Fax 073 6807680 | [contact](#) | Twitter: @brabant | www.brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?

Volg op Instagram: www.instagram.com/provincienoordbrabant

--

Met vriendelijke groet,

www.donastedenbouw.nl